

Tekninen lautakunta 19.02.2025 § 11

§ 11

Lahjoitus Aalto-yliopistolle tie- ja päällystetekniikan professuurin säilyttämiseen

Valmistelijat / lisätiedot:
Virtanen Timo

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkitekniikan johtaja Tanska Harri

Tekninen lautakunta

a) hyväksyy Espoon kaupungin enintään 75 000 euron lahjoituksen Aalto-yliopiston tie- ja päällystetekniikan professuurille. Lahjoituksen maksaminen jaksetaan viiden vuoden aikajaksolle, vuosille 2025–2029, jolloin vuosittain maksettava summa on korkeintaan 15 000 euroa,

b) päättää, että kustannukset maksetaan teknisen lautakunnan määrärahoista ja

c) oikeuttaa kaupunkitekniikan johtajan allekirjoittamaan lahjoitukseen liittyvän sopimuksen sekä muut asiakirjat.

Käsittely

Päätös

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Tiivistelmä

Suomen infra-alalla on ilmennyt alan toimijoiden yhteinen huoli väylätekniikan alan tutkimuksen ja osaamisen säilyttämisestä kaikissa yliopistoissa (Espoo, Tampere, Oulu) mm. infra-alan akuutin osaajapulan vuoksi. Neuvottelujen perusteella Tie- ja päällystekniikan professuurin säilyttäminen Aalto-yliopistossa edellyttää infra-alan toimijoiden yhteistä lahjoitusta. Esitetään, että Espoon kaupunki osallistuu professuurin rahoittamiseen. Espoon osuus rahoituksesta on korkeintaan 75 000 euroa, joka jakautuu viiden vuoden ajalle. Rahoituksen muoto on lahjakirja.

Taustaa

Pääkaupunkiseutu on kasvanut viime vuodet nopeasti ja tämän kasvun odotetaan myös jatkuvan tulevaisuudessa. Yksi ehdoton edellytys kaupunkien kasvulle on oikeaan aikaan suunniteltu ja rakennettu kunnallistekniikka. Infra-alalla on valtava merkitys kokonaisuutena

yhteiskunnalle, kuntalaisten sujuvalle arjelle sekä yritysten elinvoimalle, joten sen opetus ja tutkimus pääkaupunkiseudulla on välttämätöntä turvata.

Suomen infra-ala on tunnistanut yhteisen tarpeen varmistaa väylätekniikan alan tutkimus ja osaaminen kaikissa yliopistoissa (Espoo, Tampere, Oulu). Aalto-yliopistossa ei ole tällä hetkellä yhtään tietekniikkaan keskittyntä professoria vastaamassa alan opetuksesta ja tutkimuksesta edellisen professorin siirryttyä kotimaahansa syksyllä 2024 nopealla aikataululla. Aalto-yliopisto on ilmoittanut, ettei sillä itsellään ole tarvetta säilyttää professuuria, ellei infra-ala osoita asiaan riittävää kiinnostusta mm. rahoituksen muodossa.

Väylätekniikan osaamista tarvitaan infran elinkaaren omaisuudenhallintaan sisältäen väylien suunnittelun, toteutuksen ja kunnossapidon. Akuutin tarpeen alan korkeakoulukoulutuksen säilyttämiselle ja kehittämiselle aiheuttaa mm. infraosaaja- ja osaamispula 1960-luvun alun suuren ikäluokan siirtyessä lähivuosina eläkkeelle. Lisäksi näköpiirissä on suuria muutoksia, joihin infra-alan pitää kyetä vastaamaan korkeatasoisella tutkimuksella. Näitä muutoksia ovat esimerkiksi sopeutuminen ilmastonmuutokseen, vihreä siirtymä, uudet raaka-aineet (esim. bitumin korvaaja), hiljaiset päällysteet sekä uudet ja edullisemmat tavat rakentaa. Mikäli infra-alalla ei ole suomalaista tutkimusta, on ala täysin muiden maiden tutkimustulosten varassa ja pienenä maana Suomen erityisolosuhteet jäävät helposti ottamatta huomioon.

Tarkoituksena on etsiä professori kutsumenettelyllä (viisivuotinen Professor of Practice -professuuri) Aallon alustavalla lupauksella pysyvän tenure track –professuurin avaamisesta tämän jälkeen. Kutsumenettelyllä professorin hakuprosessi saadaan vietyä nopeasti läpi ja tällöin voidaan myös korostaa hyvää suomen kielen taitovaatimusta.

Tutkimuksen pääsisältöinä ovat päällystetekniikka ja omaisuuden hallinta. Professuuri mahdollistaa suomalaisen yhteiskunnan tarpeiden huomioonottamisen tutkimuksessa ja verkottumisen vahvasti suomalaisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa sekä yhteiskunnallisen vaikuttamisen. Opetus säilyy nykymuotoisena ja se tulee sisältämään mm. tien geometrisen suunnittelun, tien rakenteet, teiden hoidon ja kunnossapidon, päällystetekniikan ja erikoistyöt. Tehtävä sisältää muun ohella suomenkielisten diplomitöiden valvomisen sekä suomenkielisten kandidateja aiheiden tarjoamisen ja ohjaamisen.

Rahoituksen muoto on lahjakirja. Tie- ja päällystetekniikan professuurin säilyttämiseen tarkoitettulla lahjoituksella Espoon kaupunki osallistuu tärkeän tutkimusalan osaamisperustan varmistamiseen ja pääkaupunkiseudun kestävä kasvun tukemiseen. Espoon kaupungin lisäksi pääkaupunkiseudun muissa suurissa kaupungeissa valmistellaan perustettavan professuurin rahoituspäätöstä. Lisäksi infra-alan palveluntuottajat ja keskeiset järjestöt ovat jo sitoutuneet rahoittamaan hanketta. Professuurin vuosittainen ulkoinen rahoitus n. 175 000 euroa ja rahoitus jakautuu siten, että urakoitsijoiden osuus on n. 60 000 euroa, kuntien n. 50 000 euroa, asiantuntijapalveluiden (konsultit) n. 50 000 euroa ja järjestöjen n. 15 000 euroa. Aalto-yliopisto on lupautunut tulemaan mukaan rahoitukseen noin 20–30 % osuudella lahjoitetusta summasta. Lisäksi Aalto vastaa päällystelaboratorion ja laboratoriohenkilökunnan kuluista. Espoon kaupungin osuus kuntien rahoituksesta tulee olemaan korkeintaan 15 000 euroa vuodessa eli yhteensä 75 000 euroa viiden vuoden ajanjaksolla. Mikäli hankkeen rahoitukseen saadaan sitoutettua

muita kuntia Kuntaliiton organisoiman Kehto-foorumin kautta, niin Espoon osuus vastaavasti pienenee.

Kunnat osallistuvat professuurin tutkimushankkeiden rahoittamiseen omilla erillisillä päätöksillään. Esimerkiksi Väylävirasto on sitoutunut tukemaan professuurin tutkimusta 100 000 eurolla vuodessa.

Espoon kaupungin hallintosäännön osan 1. kohdan 4 20 §:n mukaan tekninen lautakunta myöntää yksityisille yhteisöille talousarviossa osoitetut avustukset. Espoon osuus kustannuksista maksetaan teknisen lautakunnan määrärahoista.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi